

INTER-AGENCY COMMON FEEDBACK PROJECT

खाद्यान्न सुरक्षा तथा
जीविकोपार्जन सम्बन्धी
समुदायको बुझाइको
प्रतिवेदन – सिन्धुली

सेप्टेम्बर २०१६

अनुसन्धान विधि

समुदाय बुझाइ सर्वेक्षण सम्पन्न गर्न १४ वटा प्रभावित जिल्लाका ८४ समुदायका अग्रवा कार्यकर्ताहरु (सीएफएहरु) र १२ जिल्ला समन्वयकर्ताहरुलाई तीन दिन सम्म सर्वेक्षण प्रेश्नावली र अँध्ययनका विभिन्न प्रक्षेपण सम्बन्धमा तालीम प्रदान गरिएको थिए । प्रत्येक चरणमा भुकम्प प्रभावित १४ जिल्ला मध्ये हरेकबाट १५० जनाका दरले जम्मा २१०० प्रतिक्रियादाताहरुको नमूना आकारमा सर्वेक्षण गरिएको छ । सबै तथ्याक संकलन काबो टुलबक्स प्रयोग गरी मोबाइल फोन मार्फत सम्पन्न गरिएको छ ।

नमूना छनोट

यो अध्ययनले गोला पूर्थाद्वारा र्याण्डम स्याम्पलिङ्ग गरी गाविस तथा नगरपालिकाहरुको छनोट गर्दछ । गाविस तथा नगरपालिकाहरुको सुची मध्येबाट सीएफएहरुले सापेक्षिक रूपमा पहुचयोग्य हुने गरी चारवटा गाउँ विकास समिति (गाविस)हरु (ग्रामीण नमूना) र एउटा नगरपालिका (शहरी नमूना) छनोट गर्नेछन् । नगरपालिका नभएका जिल्ला (जस्तै रसुवा)मा नगर वरिपरिको नमूना क्षेत्रका रूपमा जिल्ला सदरमुकाममा तीनवटा वडाहरु गोला प्रथा माध्यमवाट छनोट गरिएका छन् र हरेक वडामा दशजन प्रतिक्रियादाताहरुमा सर्वेक्षण गरिएको छ ।

यो नमूना छनोटका आधारमा केहि सीमाहरु हुने कुरा स्वीकार गर्नु पर्ने हुन्छ । गाविस छनोट गोला प्रथा माध्यमवाट हुने भए पनि पहुच हुन नसक्ने क्षेत्रहरुमा रहेका समुदायहरुबाट सुझाव संकलन गर्दैन; यो सुझाव सर्वेक्षण गरिएको क्षेत्रवाट संकलन गरिएको भन्दा फरक हुन वा नहुन पनि सक्छ । यसका अतिरिक्त नमूना आकारले १४ वटा जिल्ला भरीको राष्ट्रिय स्तरको प्रतिनिधित्व प्रदान गर्ने भए पनि जिल्ला स्तरमा यसलाई साकृतिक रूपमा मात्र लिन सकिन्छ ।

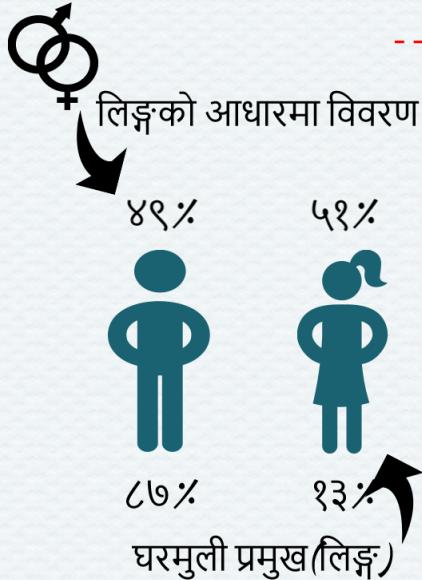
घरधुरी र प्रतिक्रियादाताहरुको छनोट

छनोट गरिएका गाविस /नगरपालिका/ जिल्ला सदरमुकामका वडाहरुमा आइपुग्दा सिएफएहरुले व्यक्तिगत अन्तर्वाता प्रक्रियालाई सुरुवात गर्न विद्यालय, मन्दिर वा चौतारा जस्ता प्रवेश विन्दुहरुका पहिचान गर्दछन् । पहिचान गरिएका प्रवेश विन्दुबाट अन्तर्वाताको सुरुवात गर्ने आधारका रूपमा कलम घुमाउने तरिकालाई आपनाउने छन् । कलमको दिशाको पहिलो घरमा सर्वेक्षण गरिने छ र प्रत्येक वडामा दशवटा घरहरुमा सर्वेक्षण सेम्पन्न नहदासम्म पहिले सर्वेक्षण गरिएको घरबाट दुईवटा घरलाई छोड्ने प्रक्रियालाई अपनाइने छ । अस्थायी आश्रयस्थलहरुलाई पनि नियमित घरधुरी नमूनाको हिस्साका रूपमा लिइने छ ।

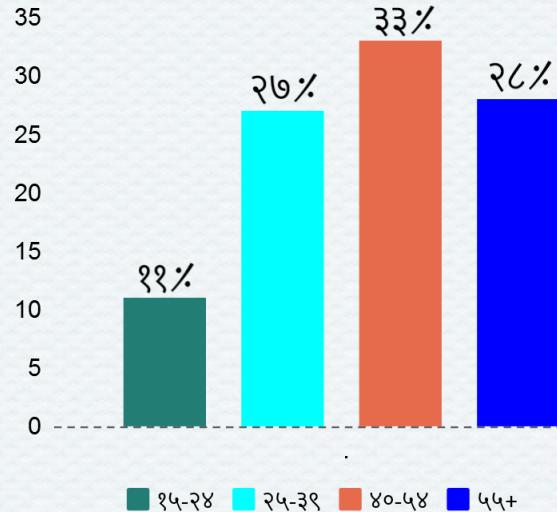
घरधुरीमा पुगिसके पछि सिएफएबाट सर्वेक्षणका समयमा घरमा उपस्थित १५ ब्र्झ वा सो भन्दा बढी उमेरका प्रतिक्रियादाताहरुको समुह मध्येबाट एकजना व्यक्तिसंग अन्तर्वाता लिइनेछ । नमूना जनसंख्याका हिसाबल विविधतायुक्त हुने तथा सर्वेक्षण क्षेत्रको जनसंख्या प्रतिवास्ति गर्न सुनिश्चित गर्ने गणकहरुलाई हरेक घरमा विभिन्न उमेर समूह तथा लिङ्गका प्रतिक्रियादाताहरुको छनोट गर्नेछन् ।

सिन्धुली

कुल सर्वेक्षण संख्या: १५०

उमेरका आधारमा विवरण

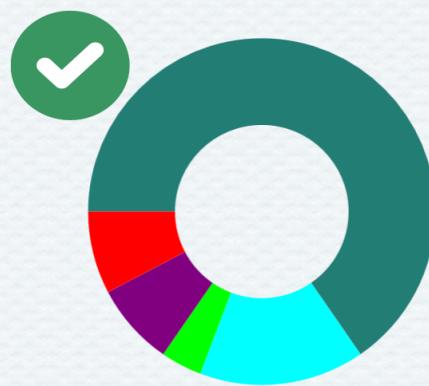

तपाईं वा तपाइको परिवारसंग भक्त्य पीडितको कस्तो परिचयपत्र छै?

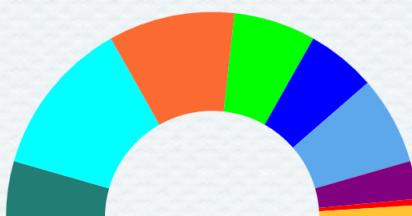
- "क" वर्गको (८३%)
- "ख" वर्गको (९%)
- कुनैपनि छैन (५%)
- थाहा छैन (३%)
- जबाफ दिन अस्वीकार (१%)

तपाईं वा तपाइको परिवारसँग सामाजिक सुरक्षा परिचयपत्र छ?

- छ, वृद्ध (१७%)
- छ, एकल महिला/विधवा (४%)
- छ, अपाङ्ग (१%)
- छ, लोपान्मुख जाति (२%)
- छ, पाँच बर्ष मुनिको दलित बालबालिका (२%)

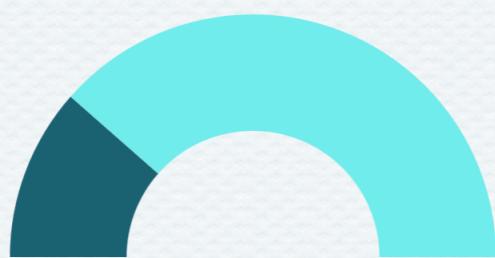
जात / जातीय समूहको आधारमा विवरण

- ब्राह्मण (९%)
- क्षेत्री (२५%)
- दलित (२०%)
- नेवार (१३%)
- जनजाती (११%)
- तामाङ (१४%)
- मगर (६%)
- राई (१%)
- अन्य (२%)

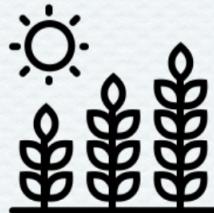
१. तपाईं वा तपाइको परिवारमा दैनिक आवश्यक पर्ने खाद्यान्न पूरा भइरहेको छ?

समग्र नतिजा

■ आवश्यकता पूरा भएको छैन (७७%)
■ आवश्यकता पूरा भएको छ (२३%)

१क. यदि छ भने, अहिले तपाईं वा तपाइको परिवारले खाद्यान्न आवश्यकता पूरा गर्नका लागि २ उपायहरू के- के अपनाउनु भएको छ?

खाद्यान्न आफै उञ्जनी गरेर (८९%)

धेरैजसो खाद्यान्न किनेर (५१%)

लैंगिक आधारमा विवरण

पूरा भएको छैन (७८%)
पूरा भएको छ (२२%)

पूरा भएको छैन (७५%)
पूरा भएको छ (२५%)

१ख. यदि छैन वा तटस्थ भए, तपाईं वा तपाइको परिवारको खाद्यान्न आवश्यकता पूरा गर्न मुख्य दुई कुराहरू के-के चाहिन्छ?

ज्यालादारी काम (५८%)

नयाँ सीप (५२%)

जात तथा जतिका आधारमा विवरण

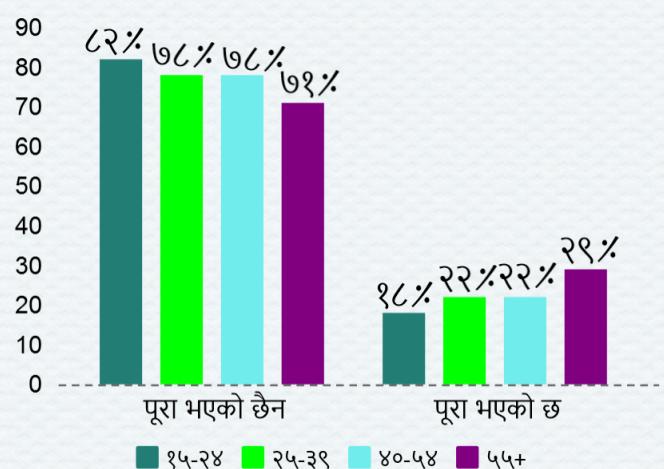

९०% दलित, ८१% छेत्री तथा तामाङ, ७५% जनजाती, ६७% मगर, ६३% नेवार र ५०% ब्राह्मण ले आफू वा परिवारमा दैनिक आवश्यक पर्ने खाद्यान्न पूरा नभएको जनाएका छन् /

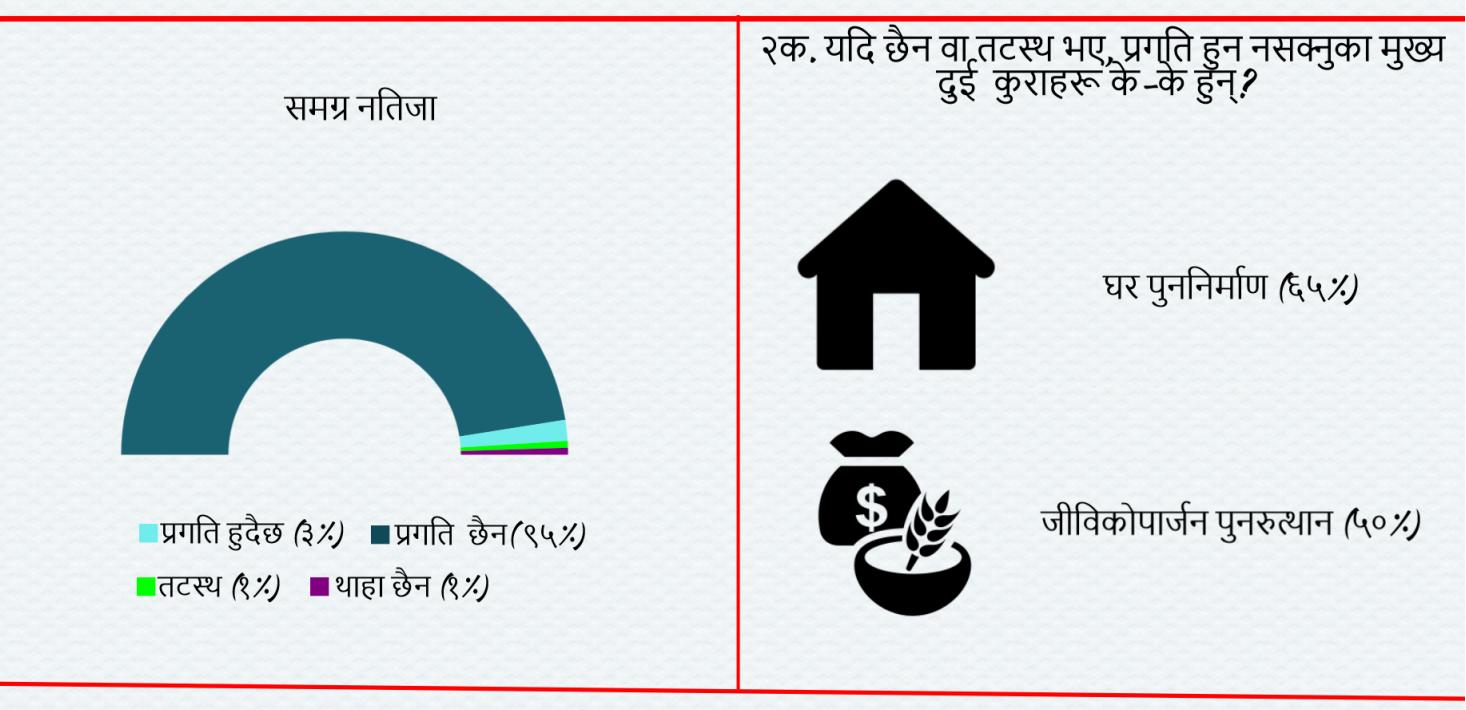

५०% ब्राह्मण, ३७% नेवार, ३३% मगर, २५% जनजाती, १९% छेत्री तथा तामाङ र १०% दलित ले आफू वा परिवारमा दैनिक आवश्यक पर्ने खाद्यान्न पूरा भएको जनाएका छन् /

उमेरका आधारमा विवरण

२. भूकम्प पछि तपाइँको पुनरुत्थान प्रकृयामा प्रगति हुँदैछ?

लैंगिक आधारमा विवरण

प्रगति छैन (९५%)
प्रगति छ (३%)

प्रगति छैन (९६%)
प्रगति छ (३%)

जात तथा जतिका आधारमा विवरण

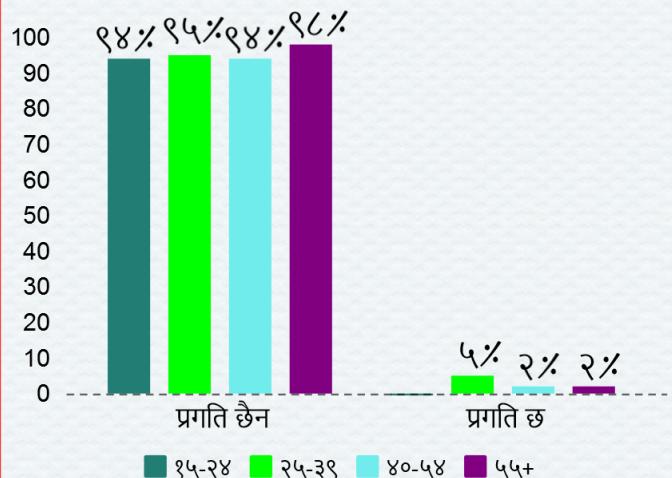

१००% जनजाती, नेवार तथा मगर, ९७% छेत्री, ९३% ब्राह्मण र ९०% तामाङ तथा दलित ले भूकम्प पछि पुनरुत्थान प्रकृयामा प्रगति नभएको जनाएका छन्।

१०% तामाङ, ७% ब्राह्मण र ३% दलित ले भूकम्प पछि पुनरुत्थान प्रकृयामा प्रगति भएको जनाएका छन्।

उमेरका आधारमा विवरण

३. बर्षा मौसमको लागि तयार हुनुहुन्छ?

समग्र नतिजा

■ तयार छैन (९१%) ■ तयार छु (७%)
■ तटस्थ (२%)

लैंगिक आधारमा विवरण

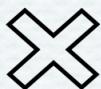

तयार छैन (९२%)
तयार छ (७%)

तयार छैन (८९%)
तयार छ (८%)

जात तथा जातिका आधारमा विवरण

१००% मगर, ९४% जनजाती, ९३% दलित, ९०% तामांग, ८९% छेत्री तथा नेवार र ७९% ब्राह्मण ले बर्षा मौसमको लागि तयार नरहेको जनाएका छन्।

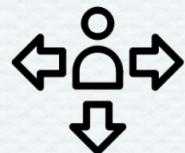
१४% ब्राह्मण, ११% छेत्री तथा नेवार, ६% जनजाती, ५% तामांग र ३% दलित ले बर्षा मौसमको लागि तयार रहेको जनाएका छन्।

उक्त. यदि छैन वा तटस्थ भए, वर्षाको लागि तयारी पुरा गर्ने तपाइलाई वाधा गरिरहेका मुख्य दुई समस्याहरू के - के हुन्?

असुरक्षित आवास (९६%)

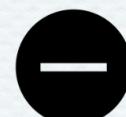
तयारी र योजनाको लागि स्रोत छैन (३५%)

उक्त. यदि छैन वा तटस्थ भए, तपाइले तयारी गर्न नसक्नुका प्रमुख दुइवटा कारणहरू के - के हुन्?

नगदको अभाव (९६%)

खरिद गर्नका लागि सामग्रीहरू उपलब्ध छैनन् (३६%)

उक्त. वर्षा याममा तपाइको घर परिवार मलतः कस्तो प्रकारको आश्रय स्थलमा रहली?

हामी हाल बसिरहेको अस्थायी आश्रय स्थलमा (५४%)

हामी हाल बसिरहेको स्थायी आश्रय स्थलमा (४२%)

उमेरका आधारमा विवरण

४. भुकम्पपछि, तपाइको परिवारमा कुनै सदस्य घर छाडेर रोजगारीको लागि कतै जानु परेको छ?

समग्र नतिजा

■ जानु परेको छैन (८०%)
■ जानु परेको छ (१०%)

लैंगिक आधारमा विवरण

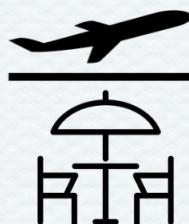

जानु परेको छ (२३%)
जानु परेको छैन (७७%)

जानु परेको छ (१७%)
जानु परेको छैन (८३%)

४क. यदि छ भने, कस्तो खालको रोजगारीमा?

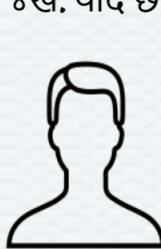

वैदेशिक रोजगारीमा (३०%)

होटल रेस्टुराँमा (२०%)

यातायात/ चालक/ सहचालक (१०%)

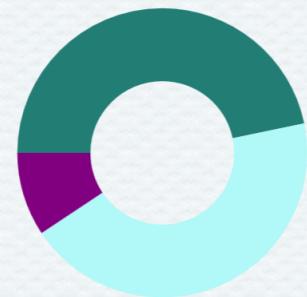
४ख. यदि छ भने, तपाइको घरको कुन चाहिँ सदस्य(हिस्त)?

छोरा (७३%)

श्रीमान् (१३%)

४ग. यदि छ भने, उनीहिस्त कति वर्षका छन्?

■ १५-२४ (५०%)
■ २५-३९ (४७%)
■ ४०-५४ (१०%)

जात तथा जतिका आधारमा विवरण

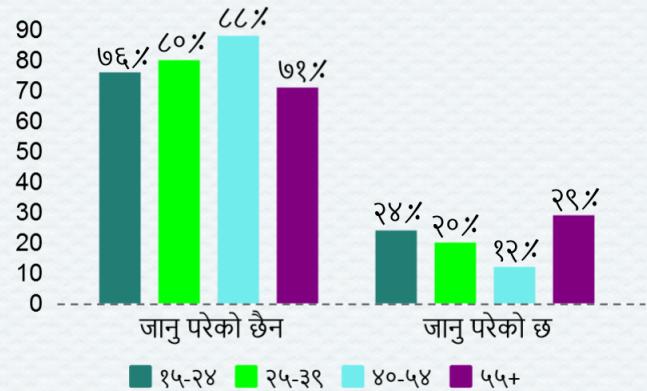

१००% नेवार, ८९% मगर, ८६% ब्राह्मण, ८४% छेत्री, ७६% तामाङ, ७५% जनजाती र ७३% दलित ले परिवारमा कुनै सदस्य घर छाडेर रोजगारीको लागि कतै जानु नपरेको जनाएका छन्।

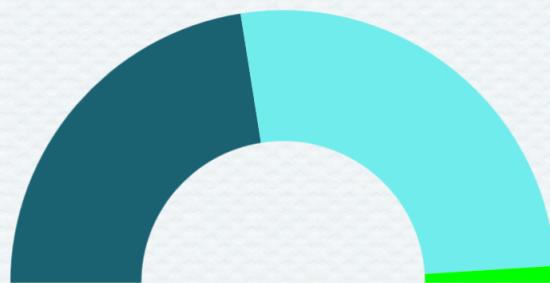
२७% दलित, २५% जनजाती, २४% तामांग, १६% छेत्री, १४% ब्राह्मण र ११% मगर ले परिवारमा कुनै सदस्य घर छाडेर रोजगारीको लागि कतै जानु परेको जनाएका छन्।

उमेरका आधारमा विवरण

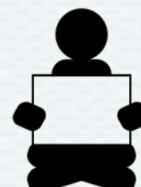
५. तपाइलाई जीविकोपार्जन सम्बन्धी कुनै समस्या?

समग्र नतिजा

■ समस्या छैन (५३%) ■ समस्या छ (४५%)
■ तटस्थ (२%)

५क. यदि हु वा तटस्थ भए, जीविकोपार्जन सम्बन्धी तपाइको मुख्य दुइ समस्याहरू के -के हुन्?

जागिरको अभाव (६२%)

सीप छैन (३८%)

लैंगिक आधारमा विवरण

समस्या छैन (५८%)
समस्या छ (३९%)

समस्या छैन (४७%)
समस्या छ (५१%)

जात तथा जतिका आधारमा विवरण

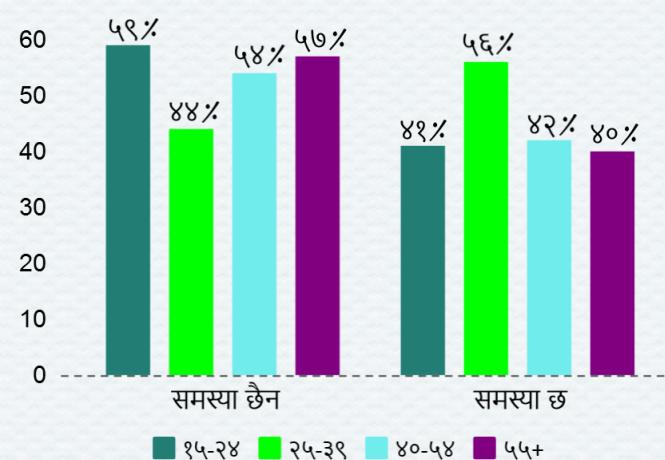

६९% जनजाती, ५९% छेत्री, ५८% नेवार, ५७% तामाङ, ५०% ब्राह्मण र ४३% दलित ले जीविकोपार्जन सम्बन्धी कुनै समस्या नभएको जनाएका छन् /

५०% ब्राह्मण तथा दलित, ४२% नेवार, ४१% छेत्री, ३८% तामाङ र ३१% जनजाती ले जीविकोपार्जन सम्बन्धी समस्या भएको जनाएका छन् /

उमेरका आधारमा विवरण

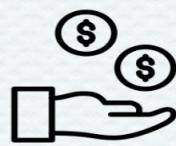
६. तपाइलाई अहिलेको जीविकाको स्रोतले अर्को विपत्ति आए धान्न सक्ला भन्ने लाग्छ?

समग्र नतिजा

■ लाग्दैन (९६%) ■ लाग्छ (२%)
■ थाहा छैन (१%) ■ तटस्थ (१%)
■ जबाफ दिन अस्वीकार (१%)

दक्ष. यदि लाग्दैन वा तटस्थ भए, अर्को विपत्ति आई परेमा तपाइको जीविकोपार्जनमा समस्या हुन सक्ने दुई कुराहरू के -के हुन्?

बचत छैन (७३%)

तयारी र योजना छैन (४८%)

लैंगिक विवरण

लाग्दैन (९६%)
लाग्छ (२%)

लाग्दैन (९६%)
लाग्छ (३%)

जात तथा जतिका आधारमा विवरण

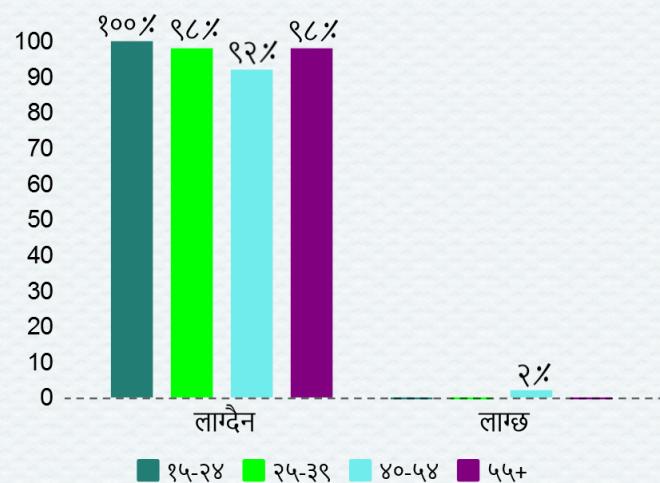

१००% तामाङ, नेवार, ब्राह्मण तथा मगर, ९७% छेत्री, ९४% जनजाती र ८७% दलित ले अहिलेको जीविकाको स्रोतले अर्को विपत्ति आए धान्न सक्ला भन्ने नलागेको जनाएका छन्।

७% दलित र ६% जनजाती ले अहिलेको जीविकाको स्रोतले अर्को विपत्ति आए धान्न सक्ला भन्ने लागेको जनाएका छन्।

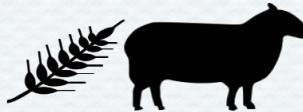
उमेरका आधारमा विवरण

७. तपाइँको परिवारको मुख्य आय स्रोत के हो?

समग्र नतिजा

कृषि र पशुपालन (६७%)

पसल (९%)

केही छैन (७%)

लैंगिक आधारमा विवरण

कृषि र पशुपालन (७३%)
पसले (८%)

कृषि र पशुपालन (६२%)
पसल (९%)

जात तथा जतिका आधारमा विवरण

८९% मगर, ८१% जनजाती, ७६% तामांग, ६८% छेत्री, ६४% ब्राह्मण, ६३% नेवार र ५०% दलित ले मुख्य आय स्रोत कृषि र पशुपालन जनाएका छन्।

१४% छेत्री, १३% जनजाती, ११% मगर, ७% दलित तथा ब्राह्मण, ५% तामांग तथा नैवार ले मुख्य आय स्रोत पसल जनाएका छन्।

७क. तपाइँको आय स्रोतमा सहयोग गर्न सक्ने तपाइँसँग कस्तो सीप छ?

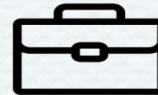
कृषि (४०%)

केही सीप छैन (३७%)

उद्यम/व्यवसाय (१३%)

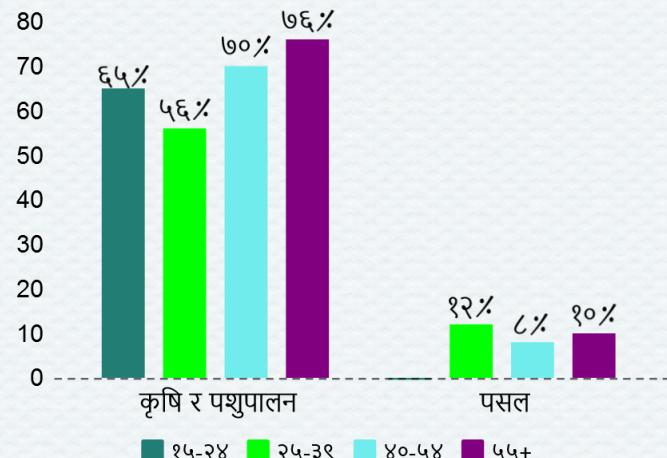
७ख. तपाइँको आय स्रोत बढाउन कुन एक सीपको विकास गर्न चाहनुहोन्छ?

कृषि सम्बन्धी नयाँ सीप (५९%)

उद्यम/व्यवसाय (४९%)

उमेरका आधारमा विवरण

www.cfp.org.np

